

Kõrgem Kunstikool Pallas

Nahadisaini osakond

Koraanköide - sümbioos ajaloolise islami kõitekunsti ja kaasaegse disaini vahel

Jaanika Leiter

Juhendaja: Rene Haljasmäe MA

Kaasaegse disainipraktika seostamine 7. sajandi religiooniga

Koraan ehk Jumala sõna

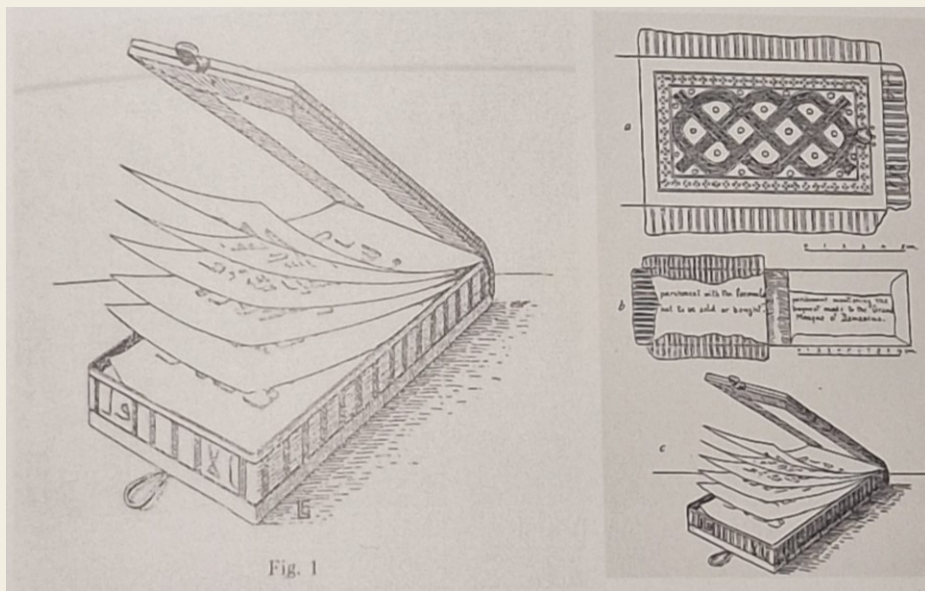
Koraanköide ehk *mushaf*

<https://www.facebook.com/life.in.saudiarabia/posts/-the-biggest-quran-in-saudi-arabia-and-the-worlds-largest-printed-quran-is-proud/1217453773748441/>

Islami kunsti kuldajaks peetakse 7. - 13. sajandit.

Islami kunst arenes paralleelselt erinevates moslemiriikides, sealhulgas Lähis-Idas, Põhja-Aafrikas ning Kesk-ja Lõuna Aasias.

Tüüp I ehk karpköide

Teadaolevalt vanim köitemudel, mida iseloomustas enim karp-konstruktsioon.

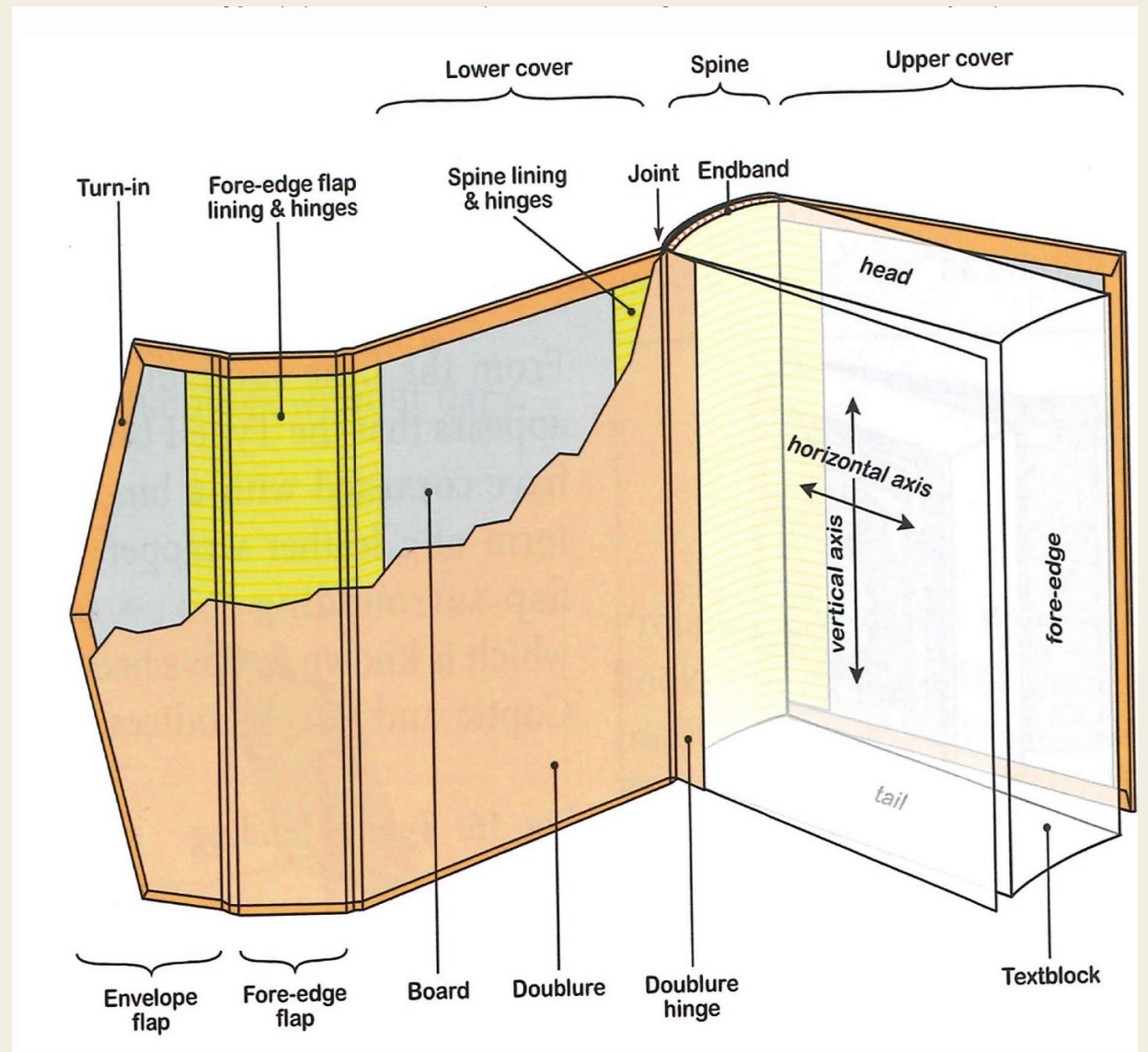
Islamic Bookbinding Julia Miller (Di Bella: The Box Binding) 93

Tüüp II ehk ümbrikköide

Kõige iseloomulikum tunnus on kolmnurkne klapp, mis on kinnitatud tagumisele kaanele, mis ajalooliselt läks esimese kaane alla.

<https://asia-archive.si.edu/exhibition/the-art-of-the-quran-overview/>

Tüüp II konstruktsiooniline joonis. Adam Gacek (2009) Arabic Manuscripts p.26

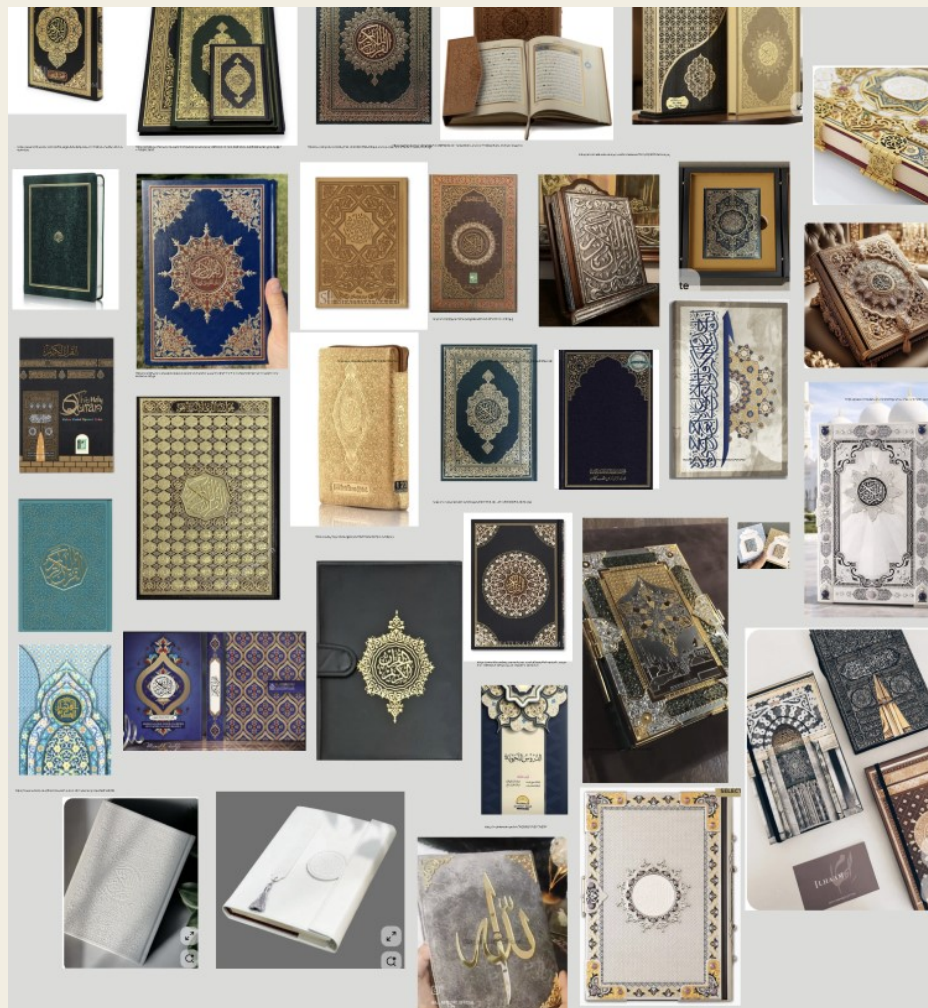
15. ja 16. sajandi Osmanite Impeerium

<https://dspace.ankara.edu.tr/server/api/core/bitstreams/d51cb9be-d90f-4ecf-baa4-77a1239b8315/content>

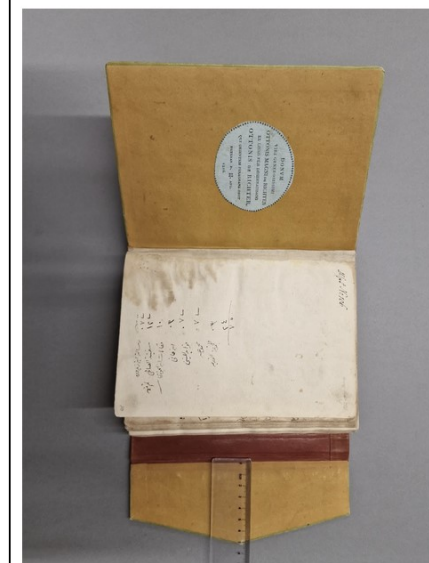
16. sajandi Moguli Impeerium

<https://circulatingnow.nlm.nih.gov/2016/05/05/a-mughal-era-manuscript-curiously-illustrated/>

Analoogide analüüs

: Rariora Mscr 65
 : Rariora Mscr 99
 : Rariora Mscr 102
 : Rariora Mscr 103
 : **Rariora Mscr 106**
 : Rariora Mscr 107
 : Rariora Mscr 111A
 : Rariora Mscr 111B
 : Rariora Mscr 114
 : Rariora Mscr 159
 : Rariora Mscr 163
 : Rariora Mscr 164
 : Rariora Mscr 184
 : Rariora Mscr 186
 : Rariora Mscr 188

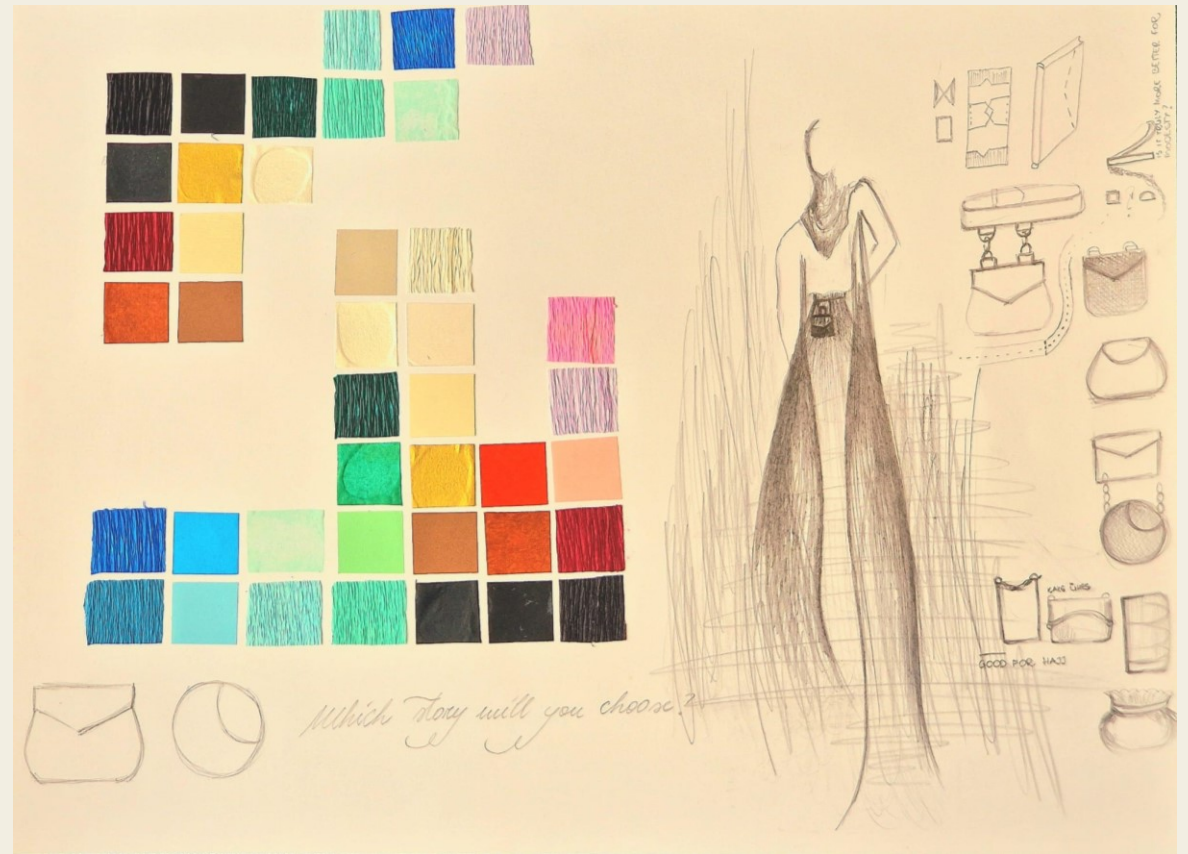
TÜR Mscr 106

1. Asutus: Tartu Ülikooli raamatukogu
2. Kohaviit: Rariora Mscr 106
3. Pealkiri: <i>Ibn Zaidün Ibn Dsisran Commentar des Brvifes</i>
4. Ilmumisaeg: Noehschi 1616
5. Link e-kataloogi (Ester): -
7. Provinients: Klapi siseküljel käsikirjas raamatukogu kohaviit <i>No99</i> . Esikaane siseküljel O.M. von Richteri ovaalne trükitud mälestusviit. Sisuploki esimesel lehel signatuur 1816 Otto v. Richter
6. Mõõdud: Kinniselt: 6.4 x 15.9 Lahtiselt pikim külg: 20.3 Paksus 3.2
8. Poognad: ❖ 53646 ❖ Pealkiri plokiserval ❖ Raamatus olev tint on kaunistatud kullapuruga ❖ Kulumisjäljed 10-30% lehtedest ❖ Hele kollakaspruun värvus
9. Lehekülgede arv: 48

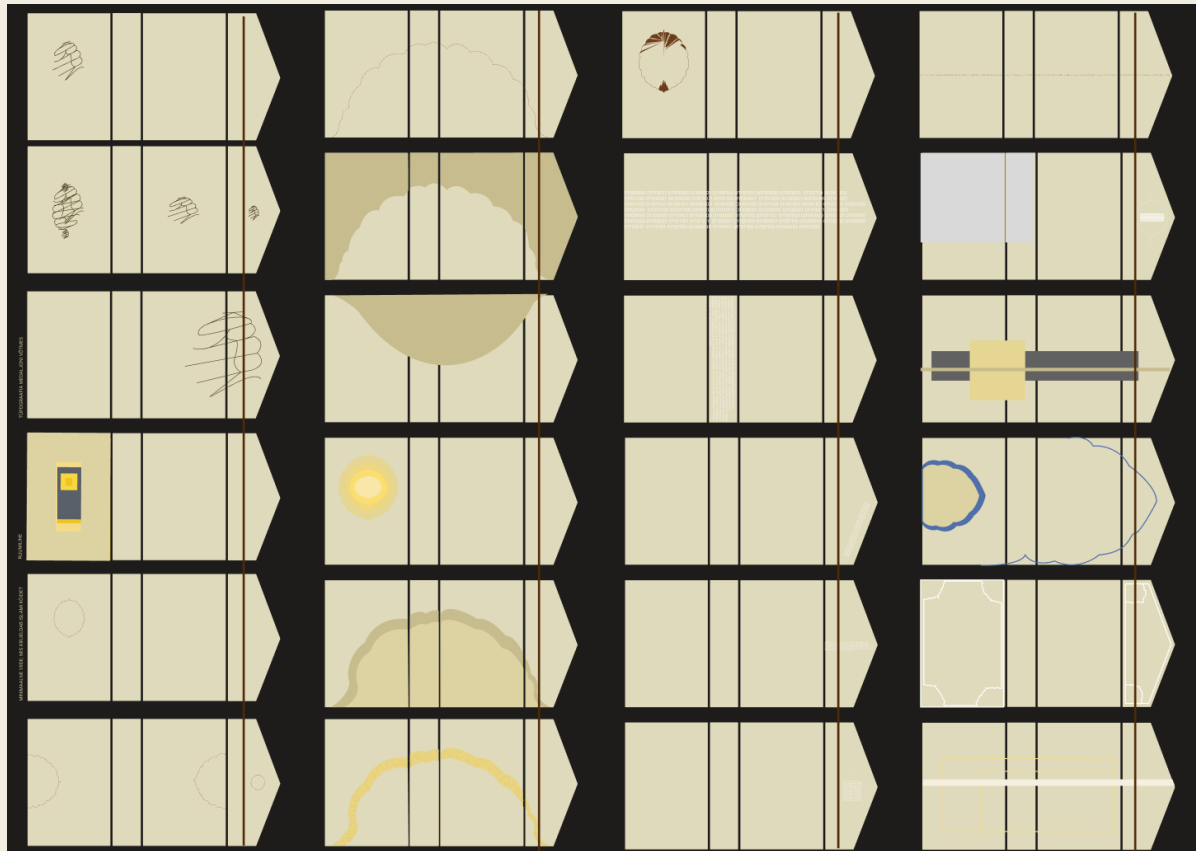
TÜ raamatukogu islami köidete analüüs

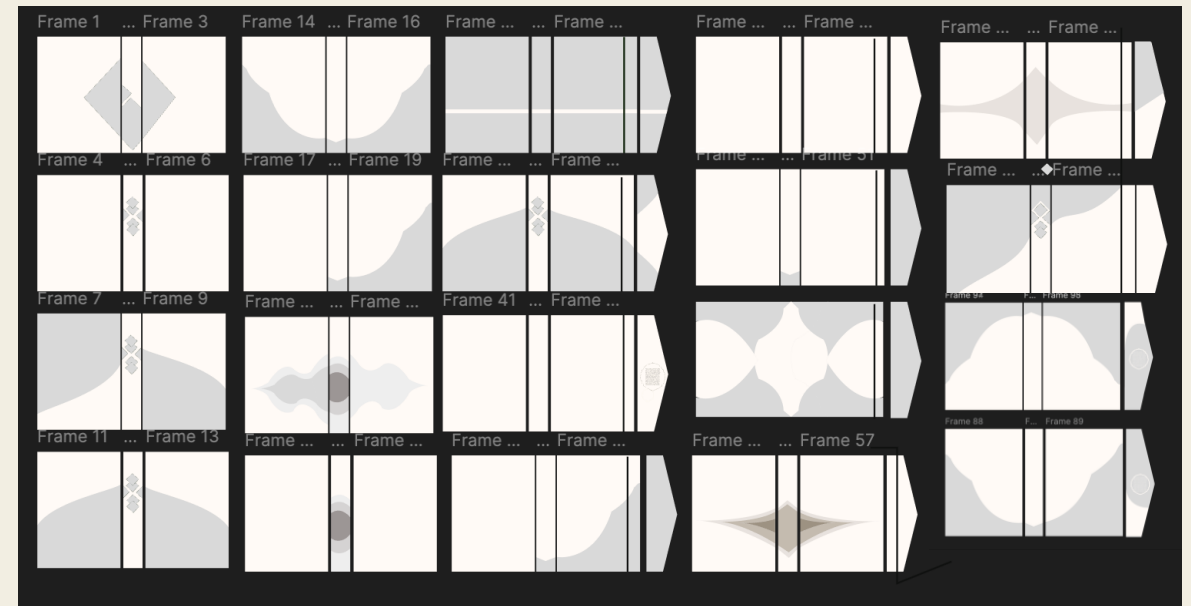
Esmane komplekti konseptsioon

Esmased eskiisid ja värviskeemi analüüs

I kaanekujunduse eskiisid

II kaanekujunduse eskiisid

Prototüüp TÜ raamatukogu Mscr 159 põhjal

Kaptaalide võrdlus

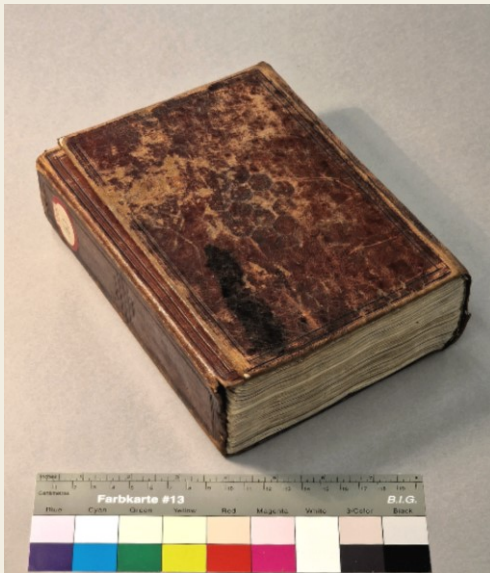
Ülemine: Mscr 159

Alumine: koopiaköide

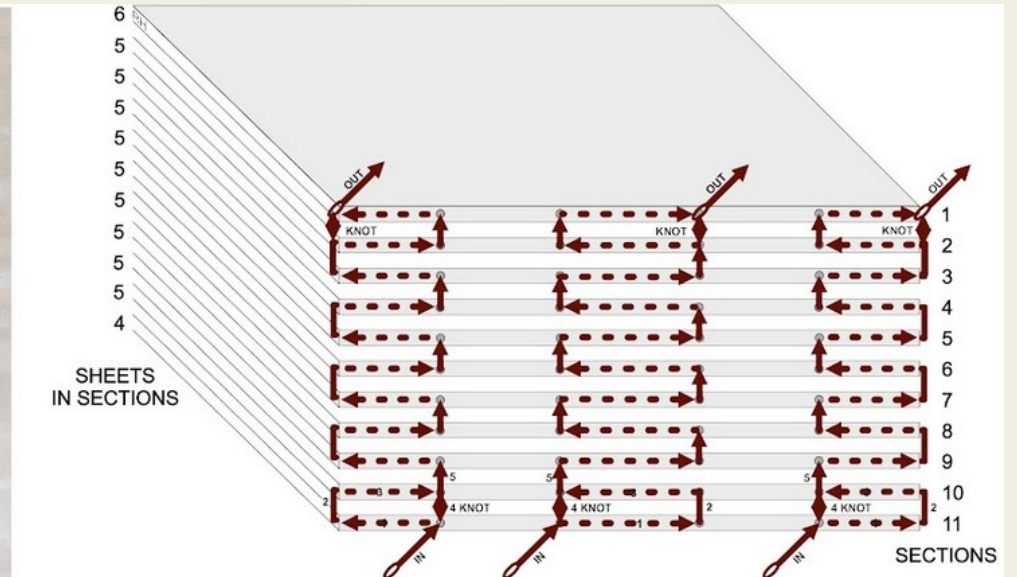

Prototüübi kaanel intarsia ja aplikatsiooni testid (rohelistega)

Õmblusmeetodi tuvastamine Mscr 163 põhjal

TÜR Mscr 163

Mscr 163 õmblusmeetod. Rene Haljasmäe joonis

Kaptaalõmblus Sherif Afifi video põhjal

I aluskaptaalõmblus

II kaptaalõmblus

3D prinditud templid

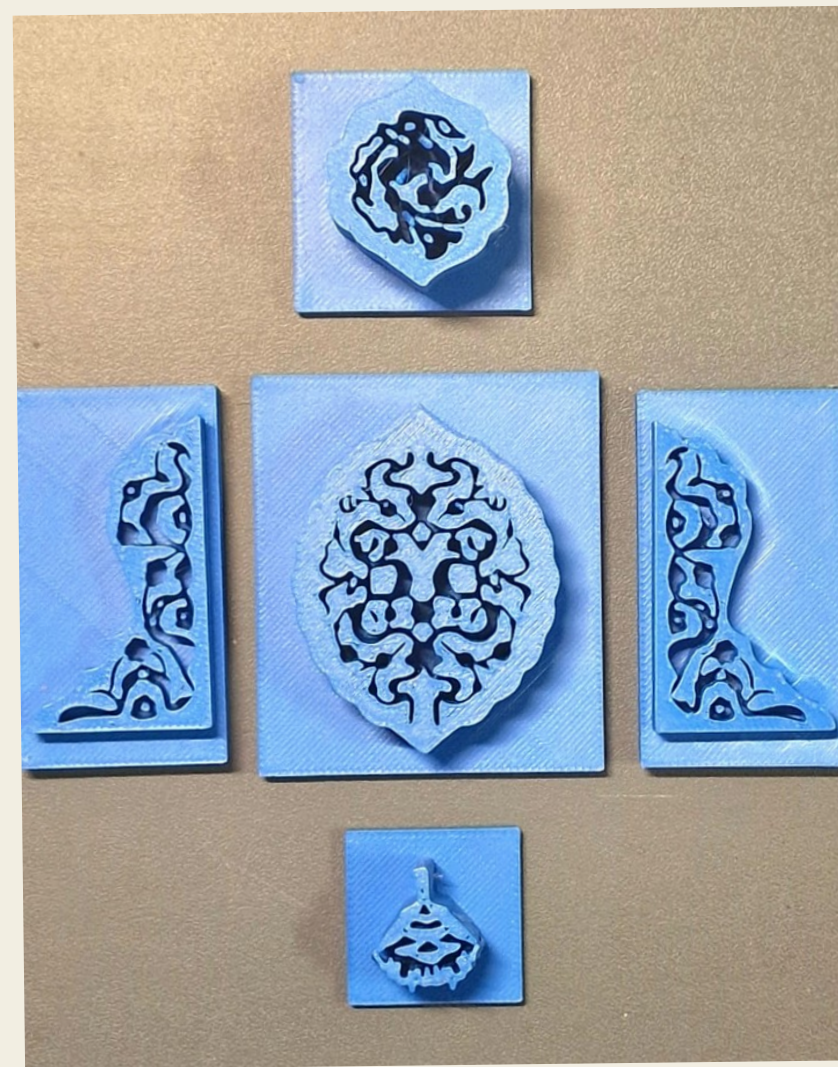
Templijäljend taimparknahal

Templijäljend
kroomparknahal

Vooltehnika

Meeleolutahvel (Taust genereeritud ChatGPTga)

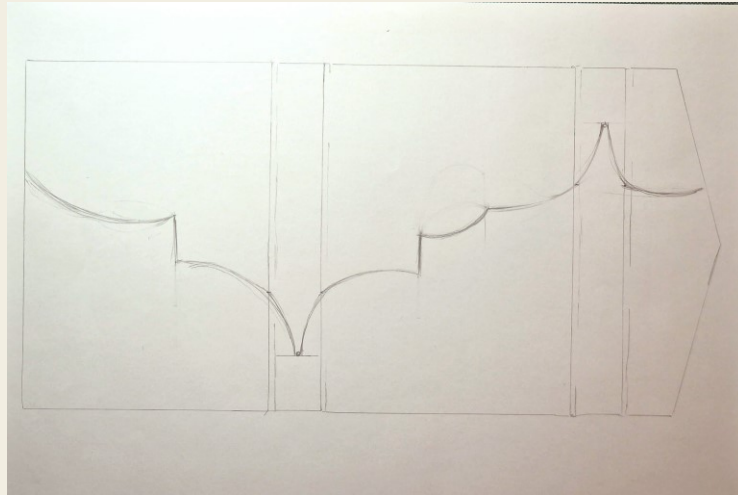
Lõplik kaanekonseptsioon

Kaheosaline lahendus - paberist voldik ümber täisnähkkaante.

Sümboolseks ideeks oli täisnähkkaantele klišeega trükkida sünteesitud ajalooline islami kaanekujundus läbi kaasaegsete viidete.

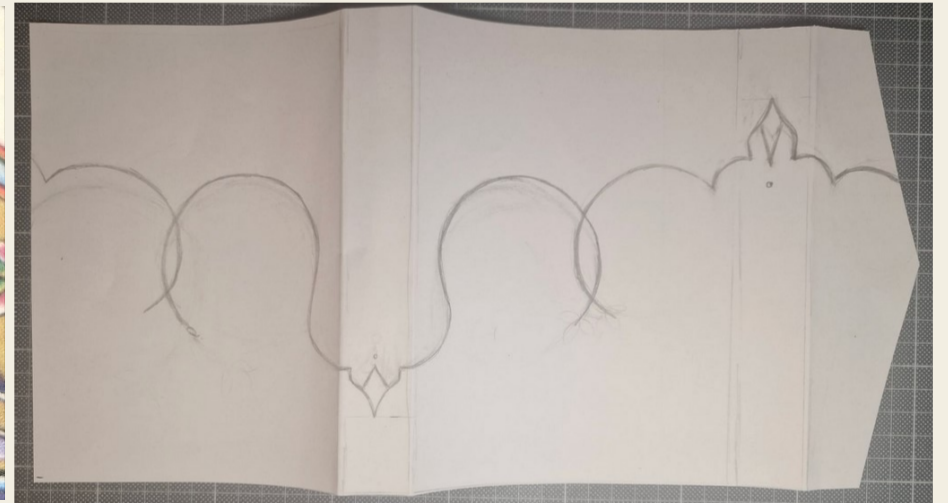
**Sisuploki
illustratsioon**

Paberümbrise eskiis

**Sisuploki
illustratsioon**

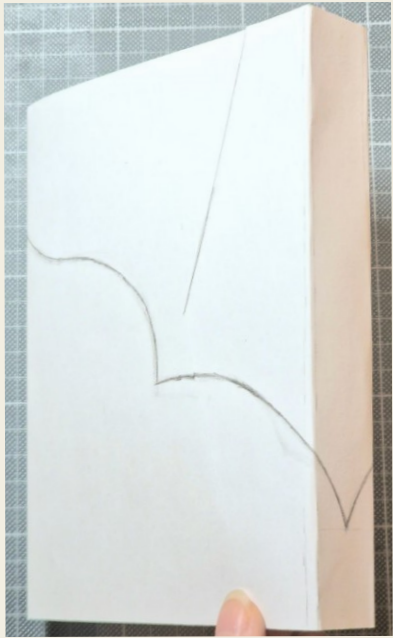
Paberümbrise eskiis

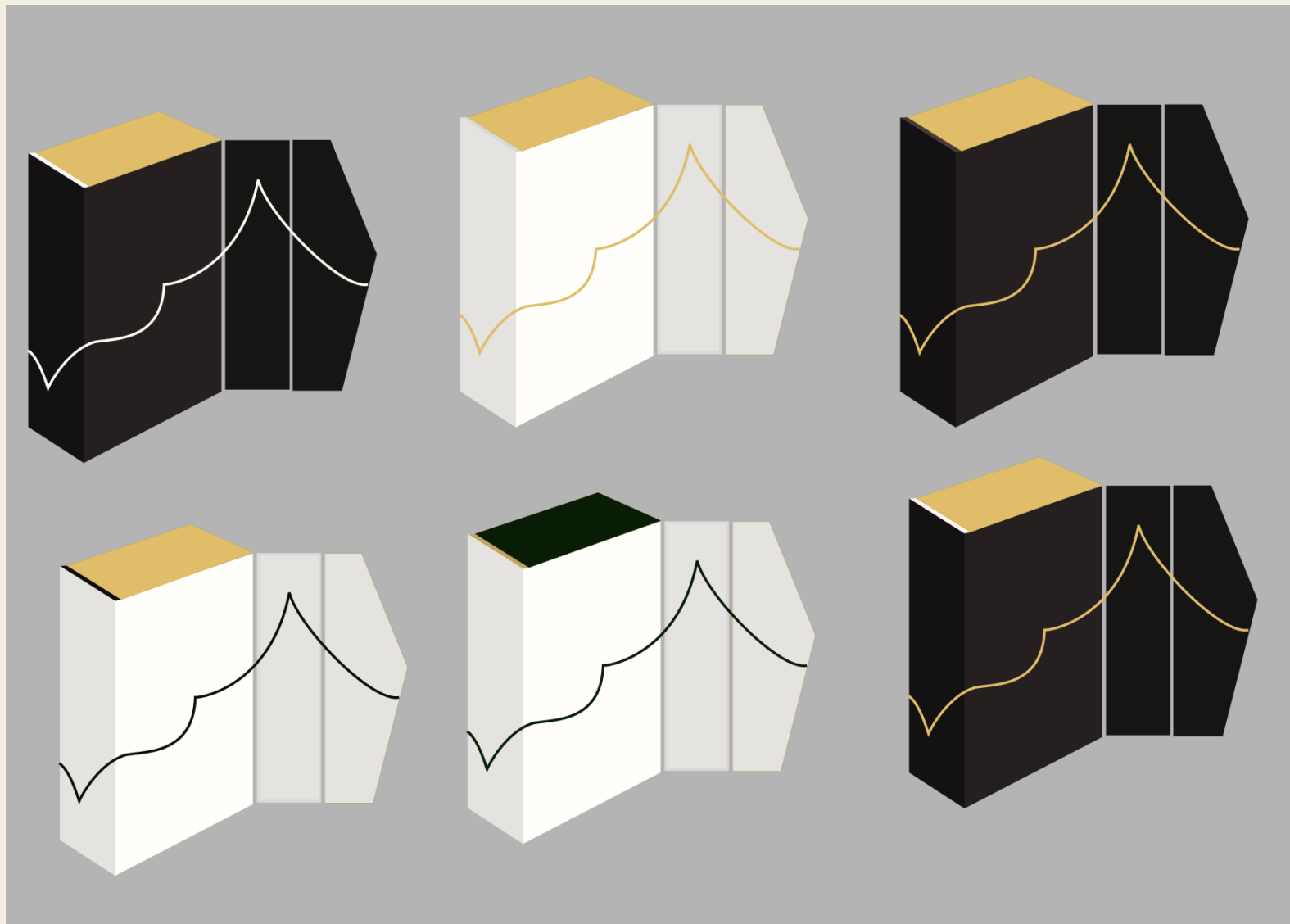
**Joon tuleneb sisuploki
illustratsioonist, mis
raamistab Koraani**

Lõplik paberümbrise pinnalaotus

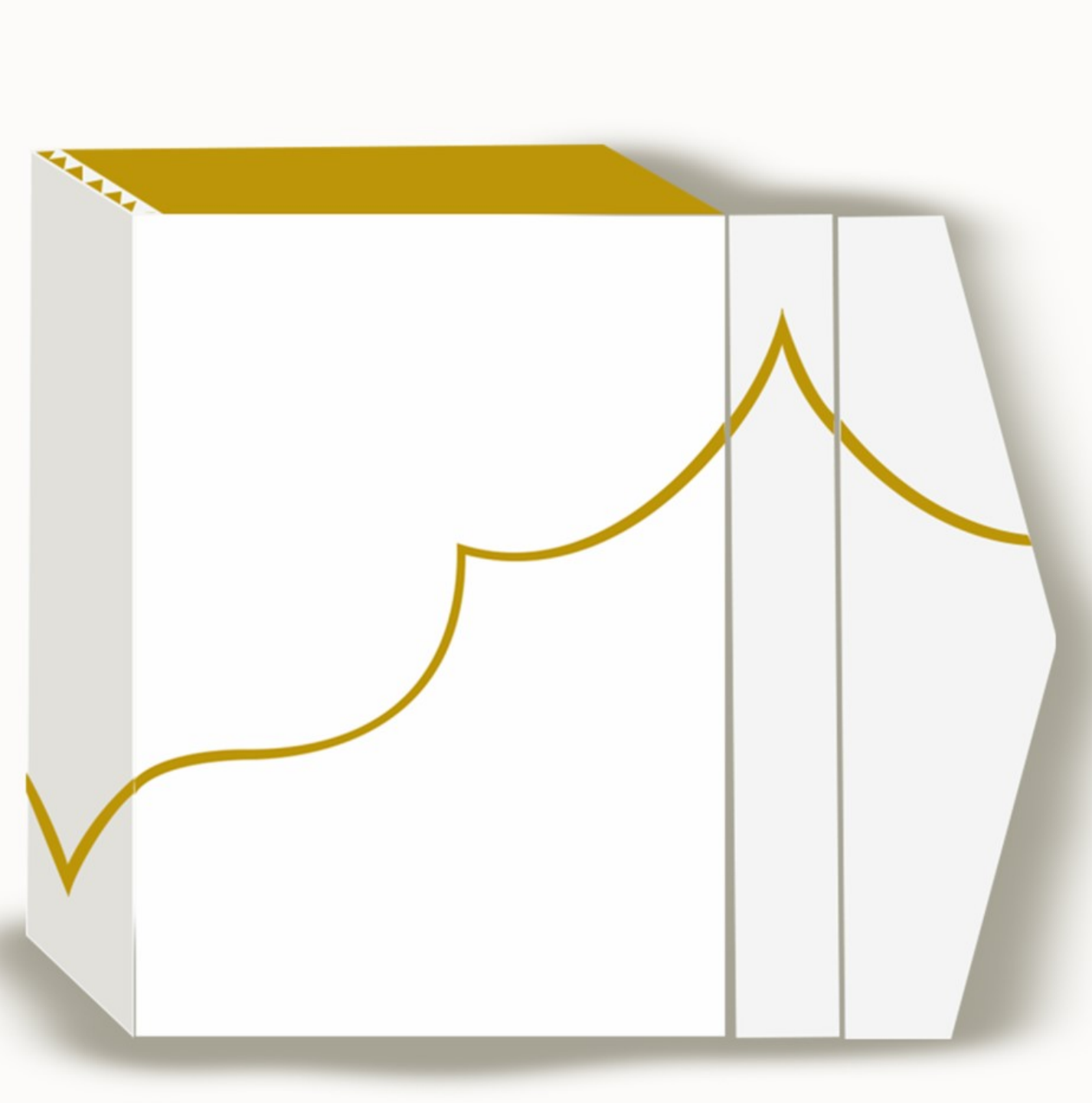
**Kokku voltides
paberümbrisel
olev joon
kattub, muutes
joone
katkematuks**

Paberümbrisega köite värvilahendused

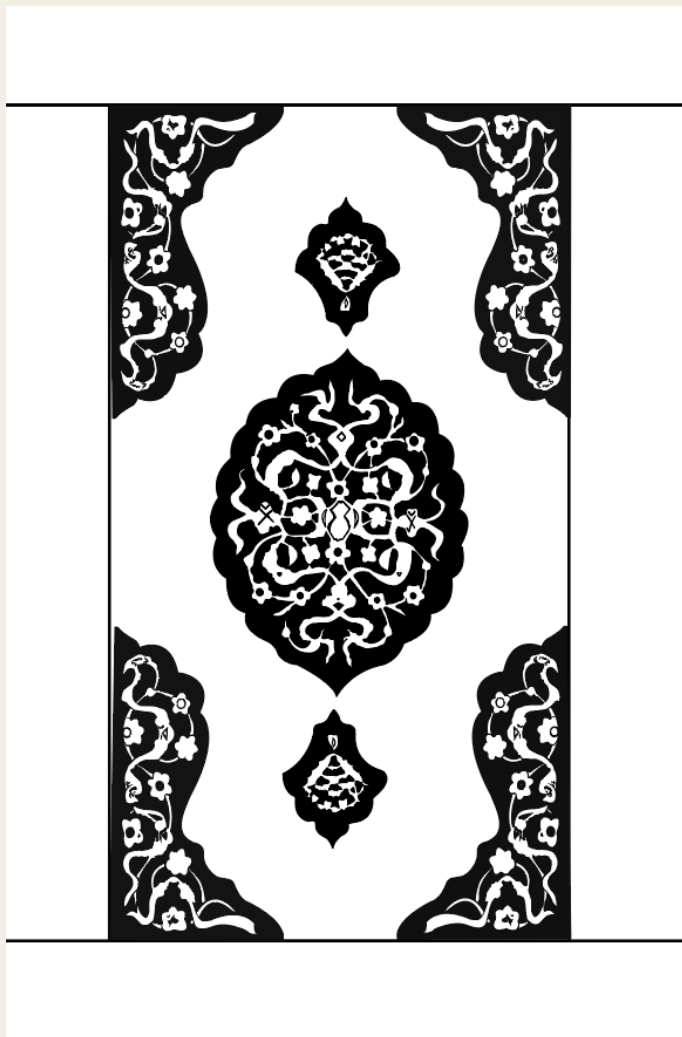
Pallas 2026

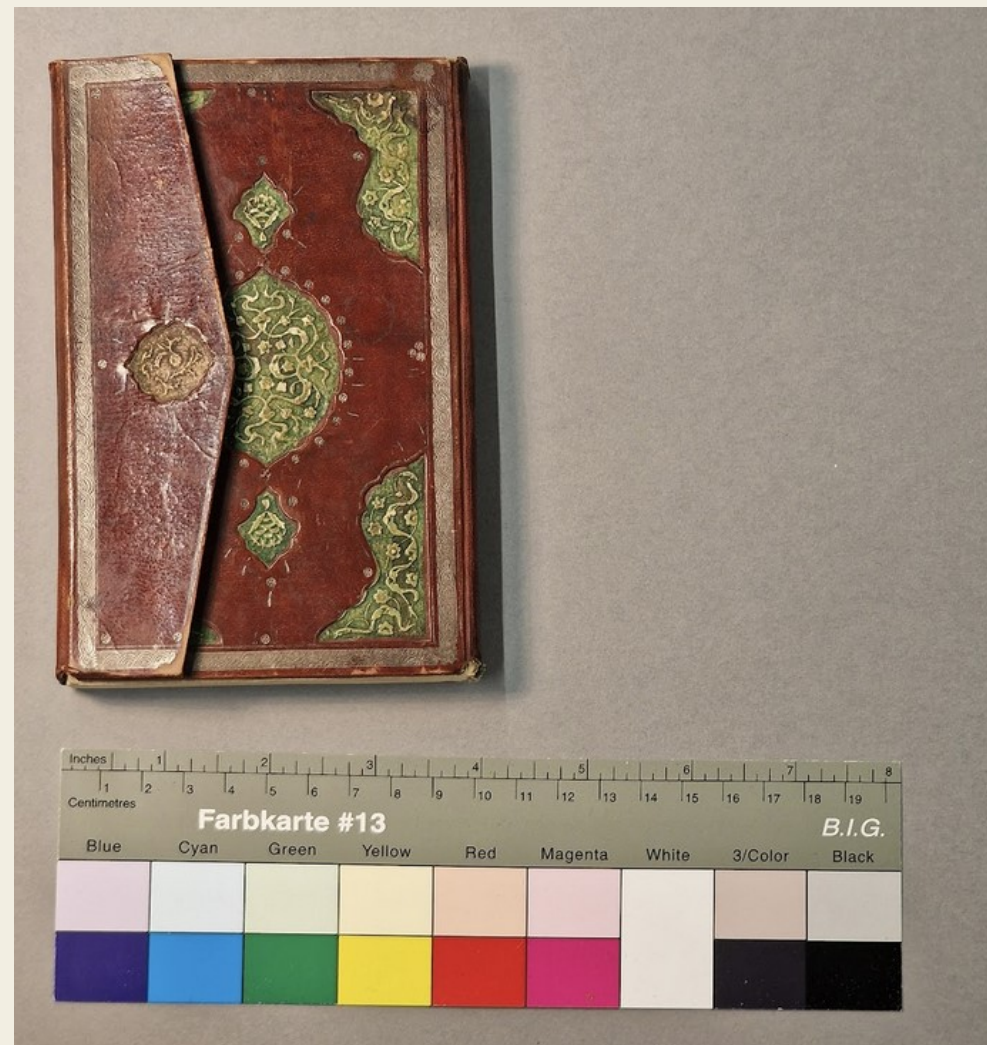

Lõplik paberümbrise kavand

Pallas 2026

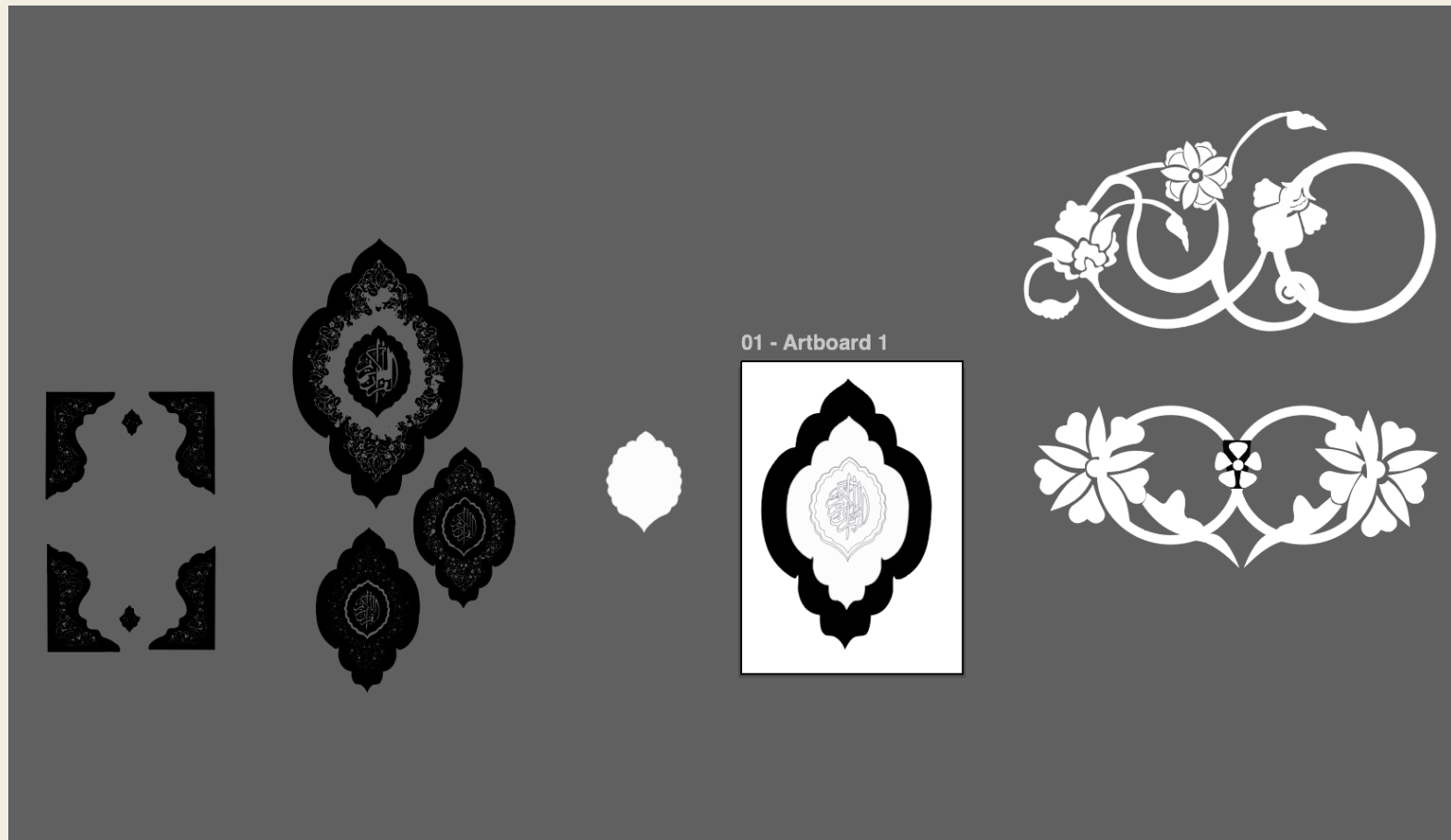
Vektorjoonis Mscr 159

Tartu Ülikooli raamatukogu Mscr 159

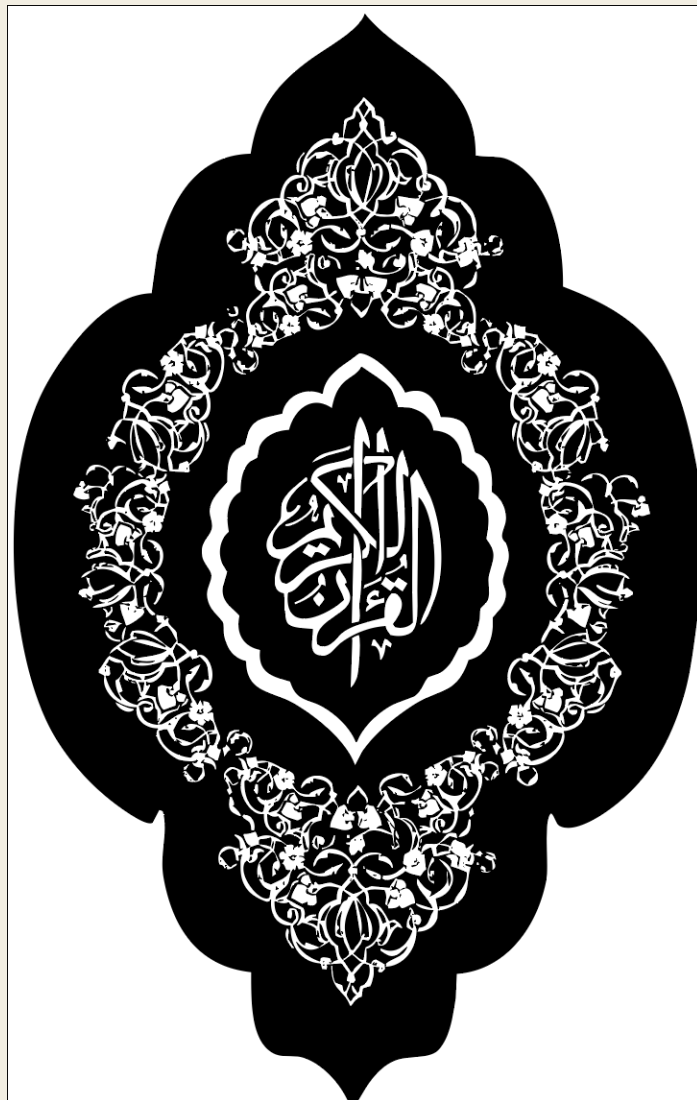
Graafiline joonis sisuploki kujundusel

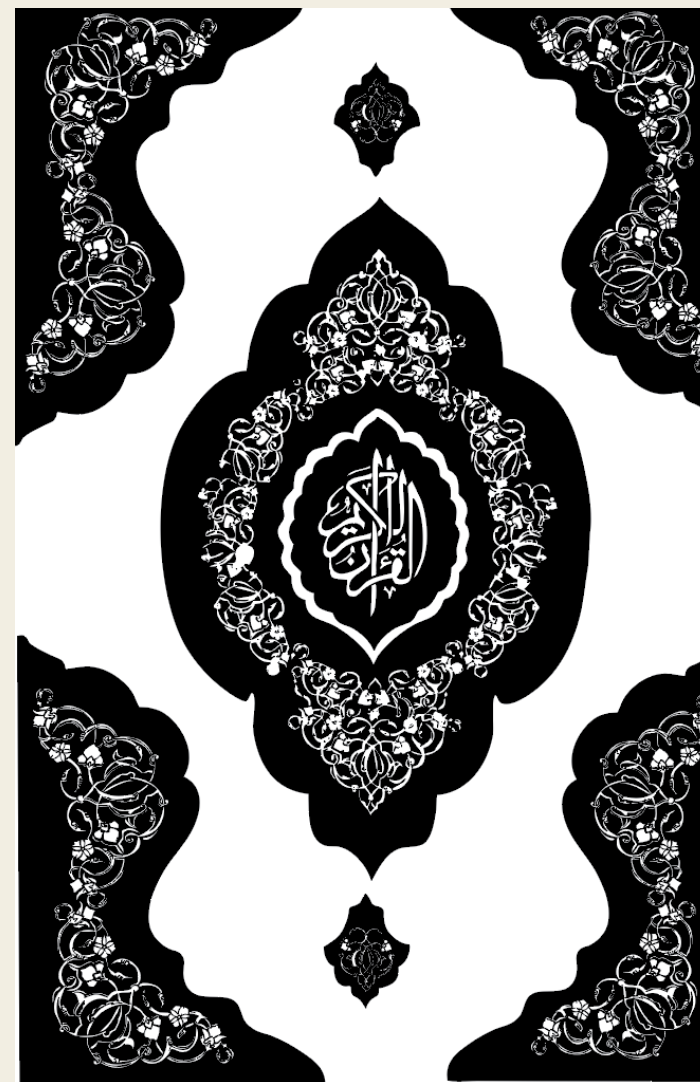
Kuvatõmmis töölauast

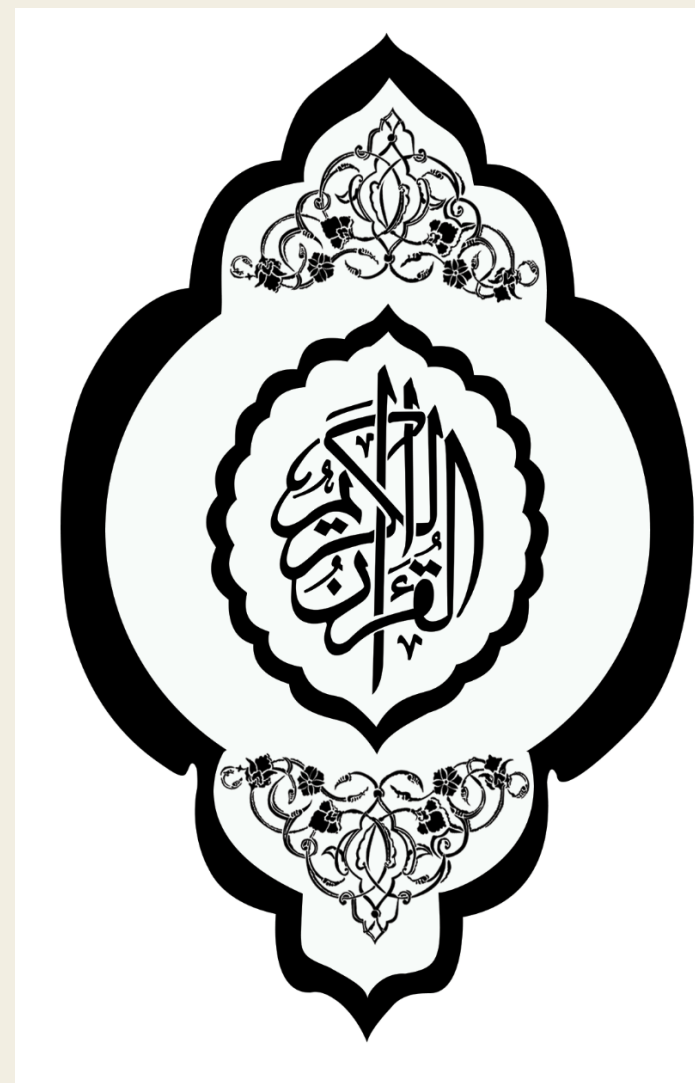
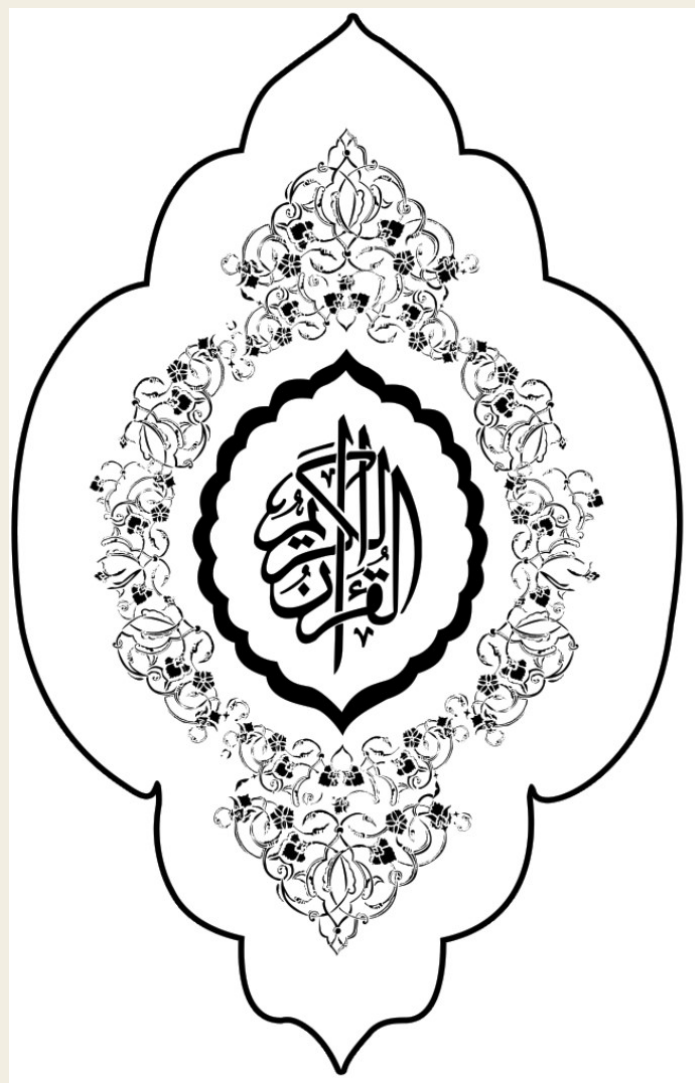
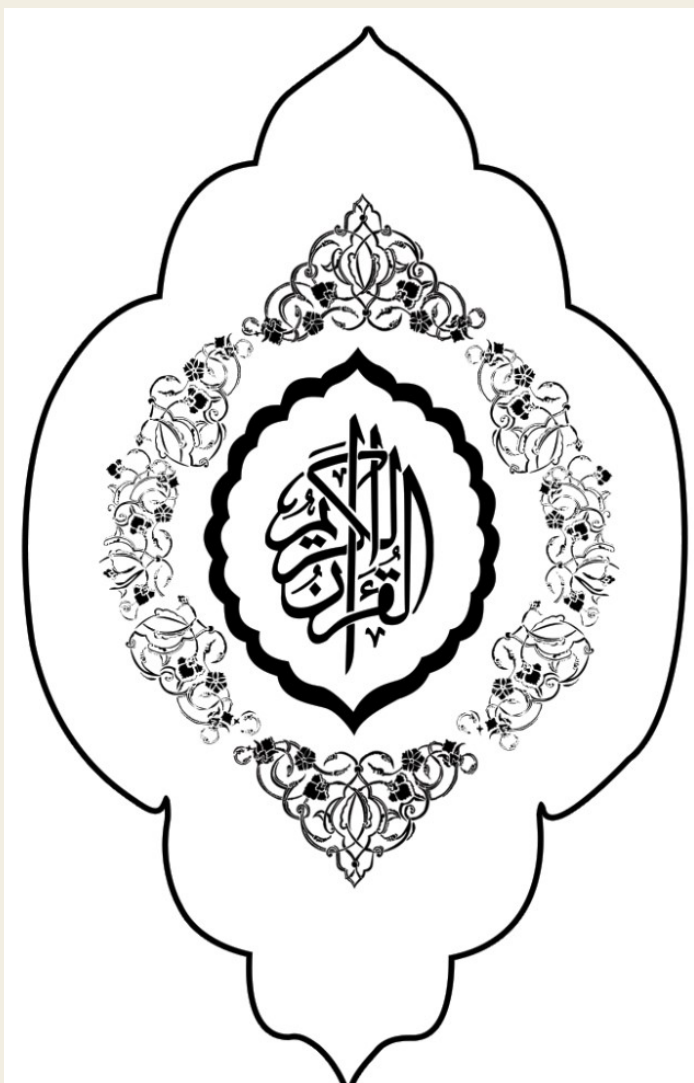
Sisuploki illustratsioon

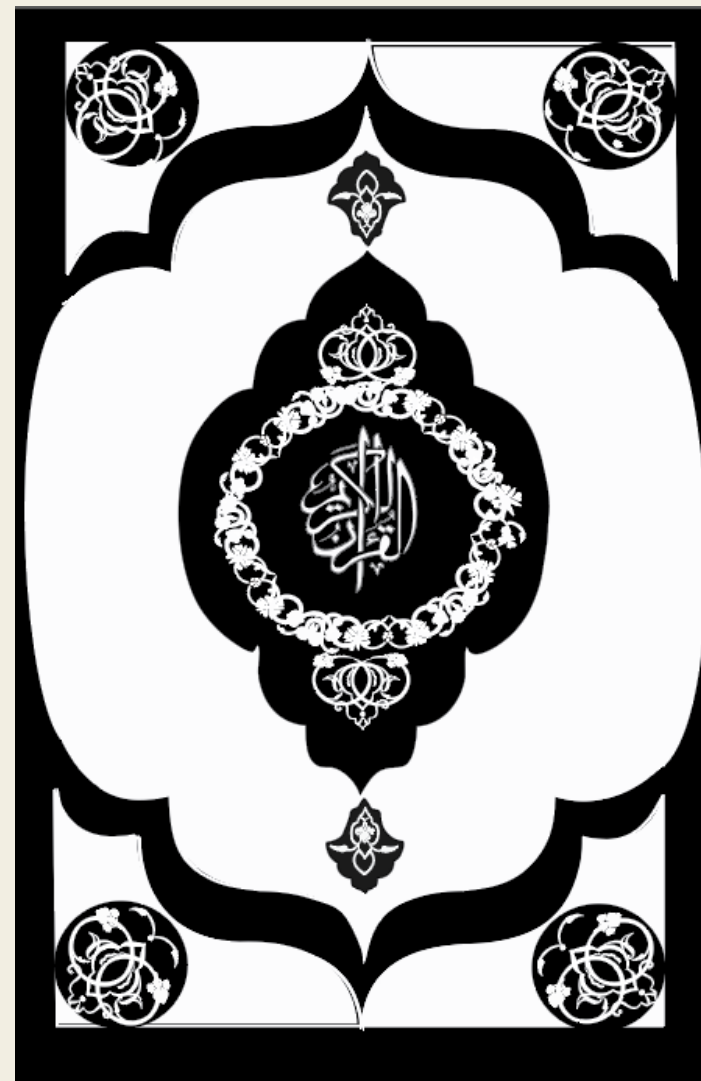
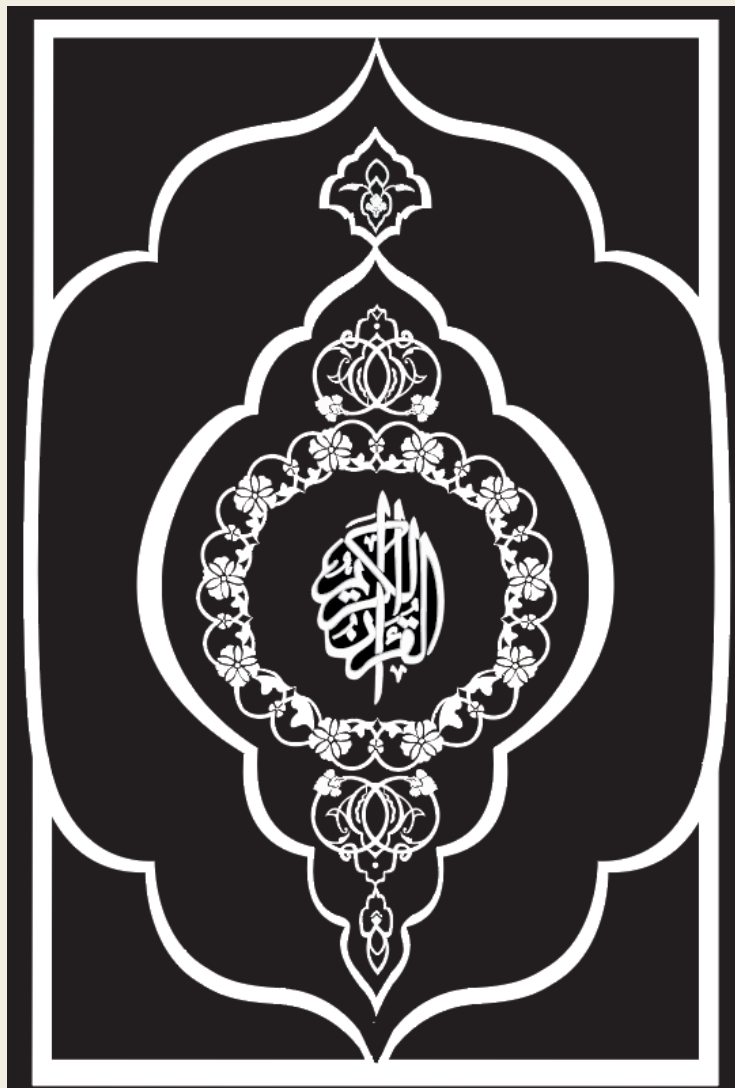
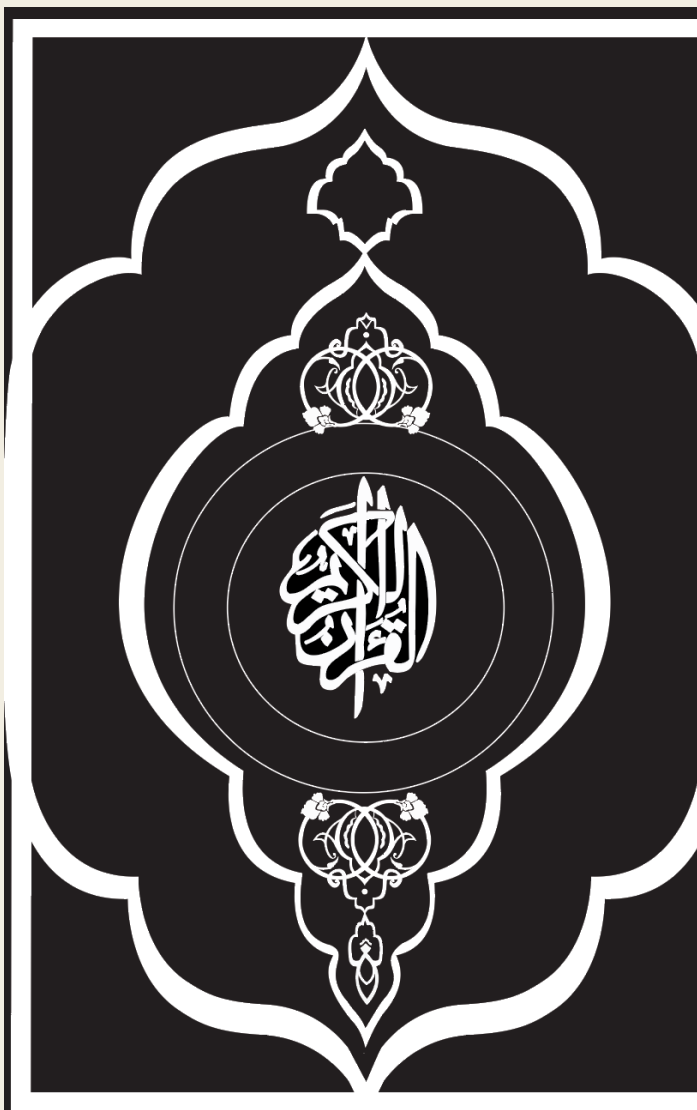
Lähivaade keskmandlist

Algeline klišee kavand

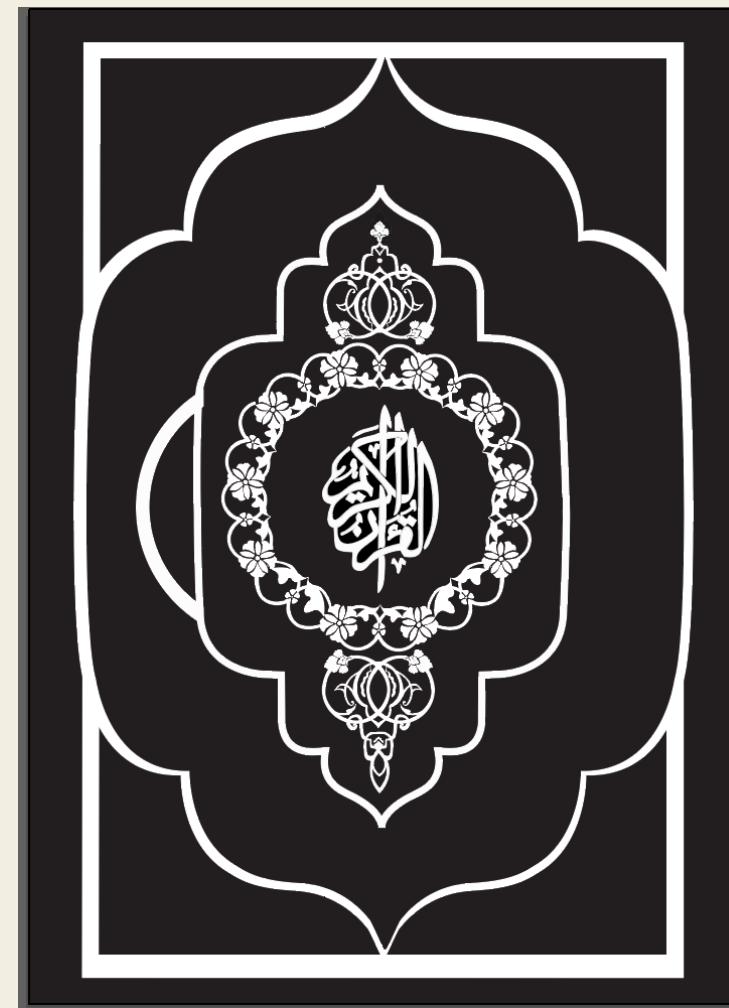
Esmased keskmandli edasiarendused

Järgmised keskmandli edasiarendused

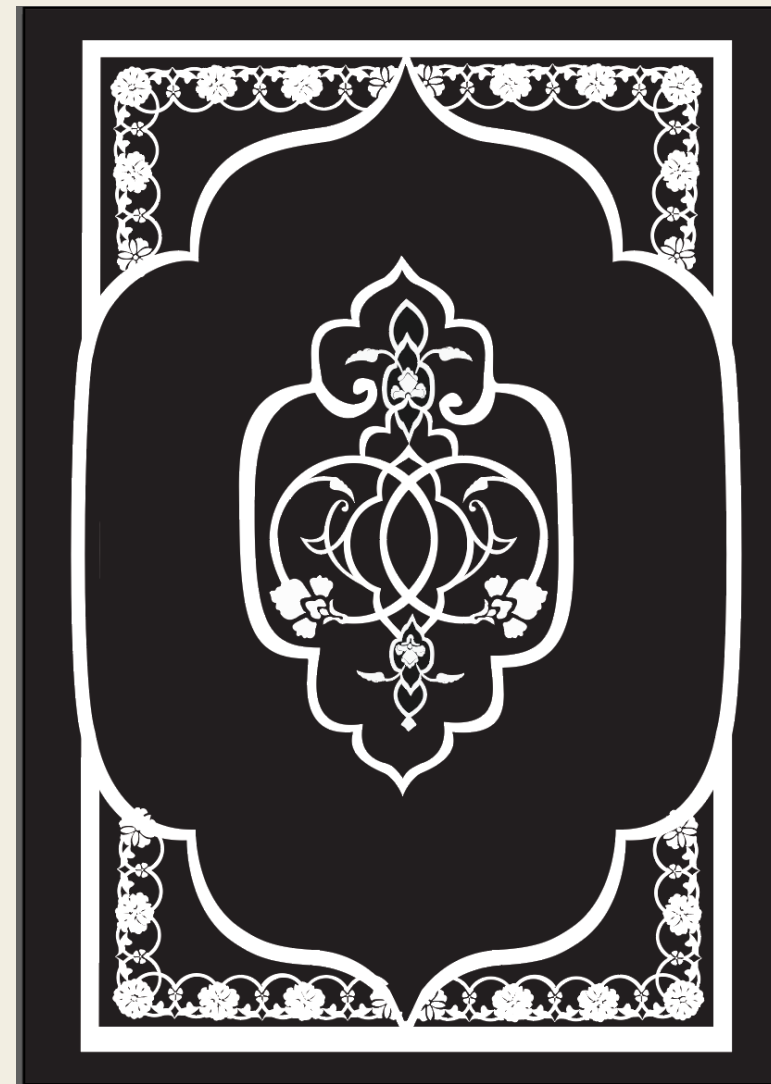
ChatGPT koloreeritud kavandid

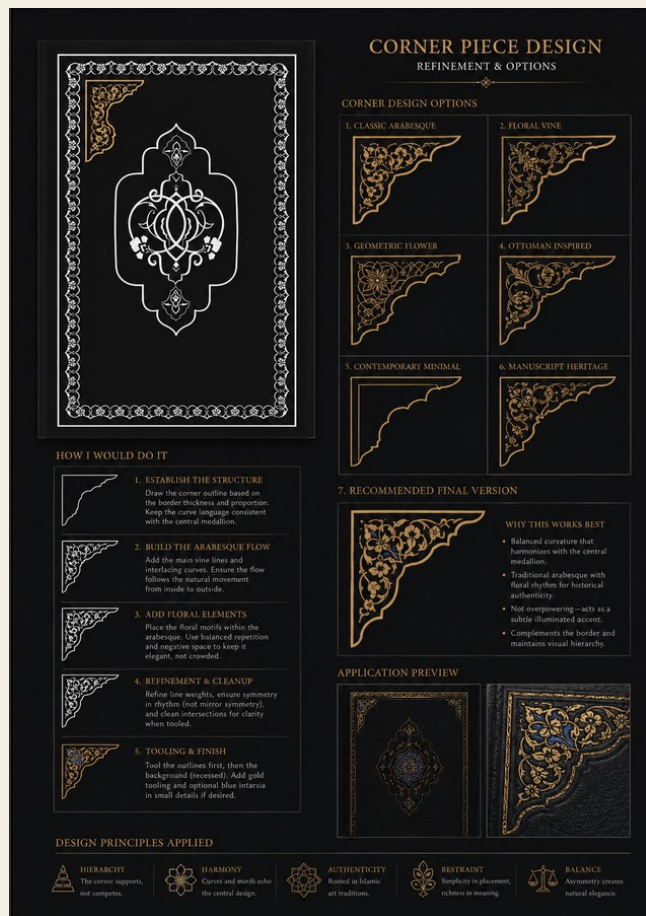

Viimased viimistlused

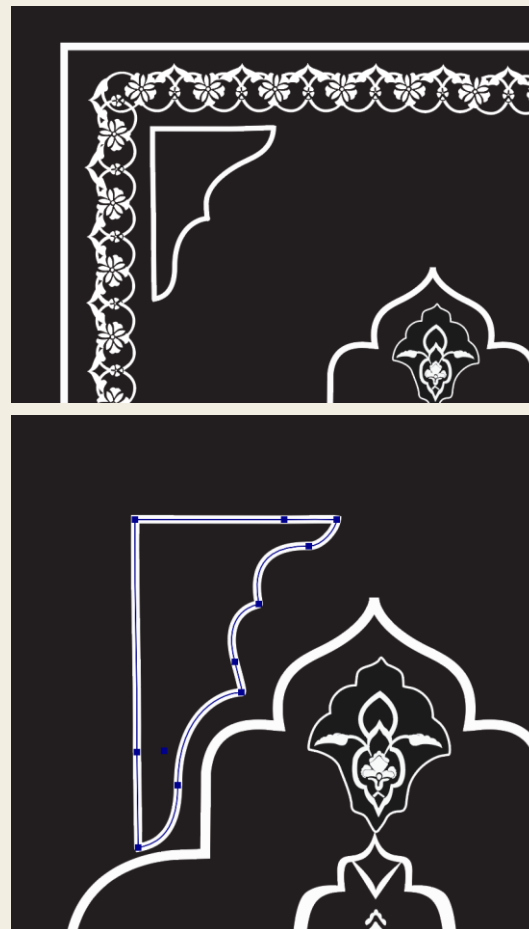

**Tagumise kaane kompositsiooni
väljatöötamine**

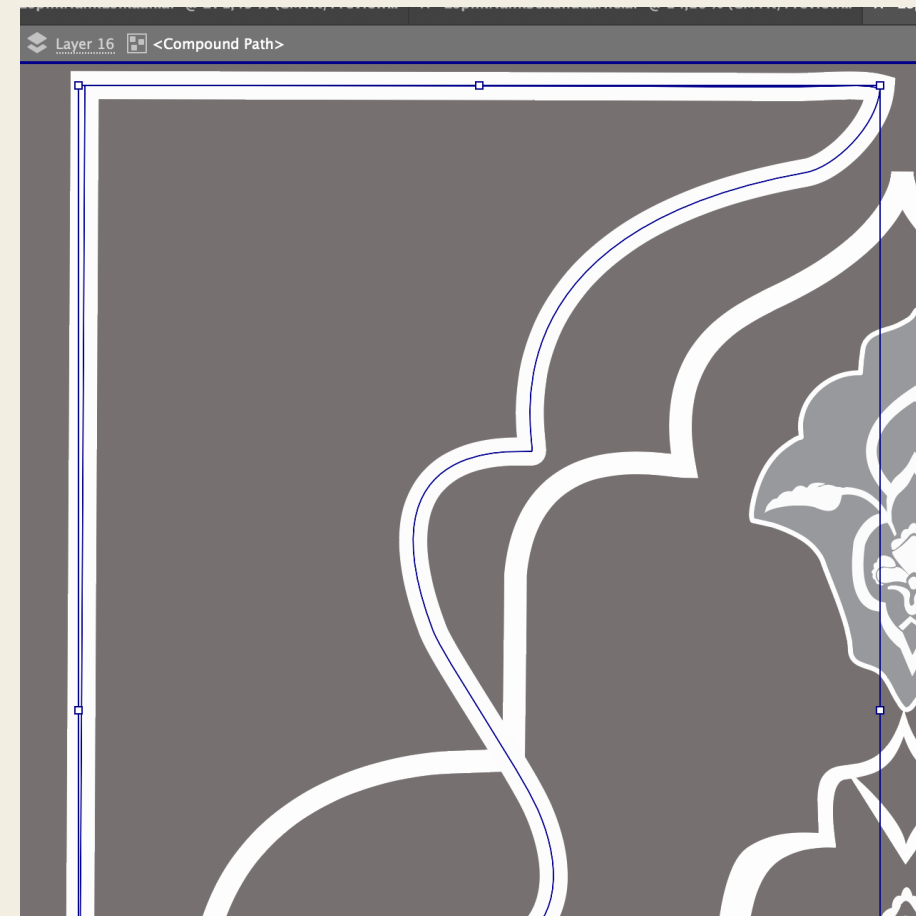

ChatGPT nurgalahendused

Valik minu nurgalahendusi

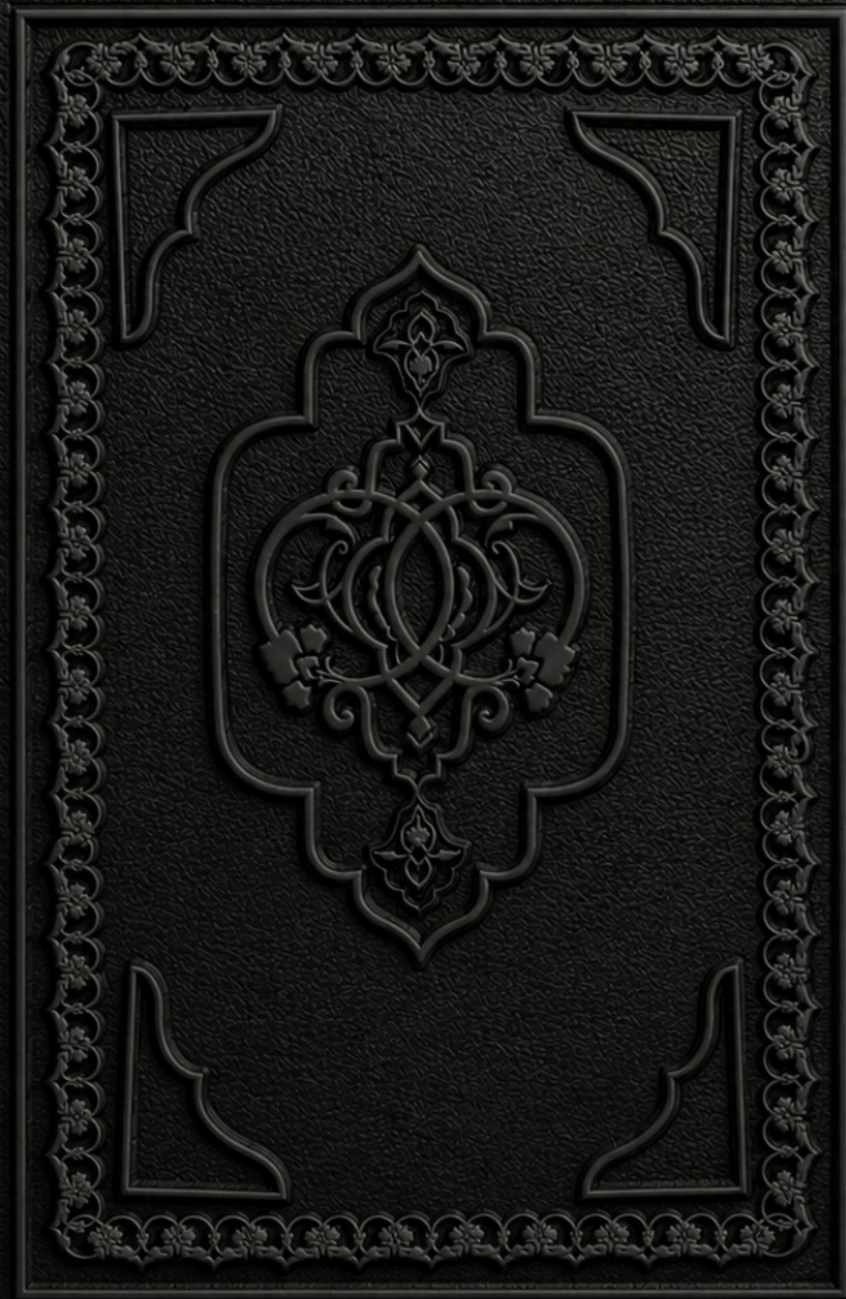

Näide kuidas joon peegeldub keskmandlilt

Lõplik kaante kavand

Lõplik esikaane kavand

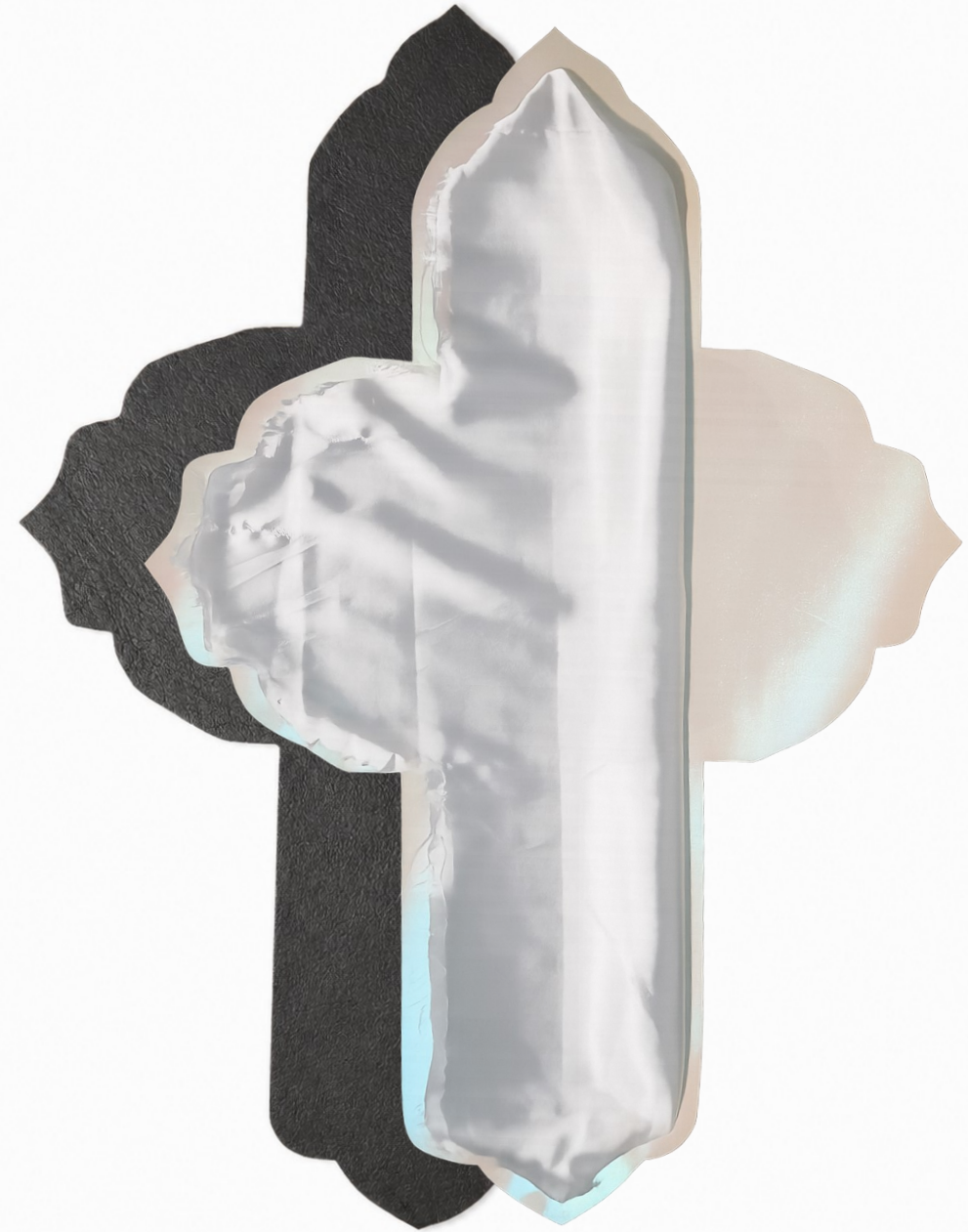

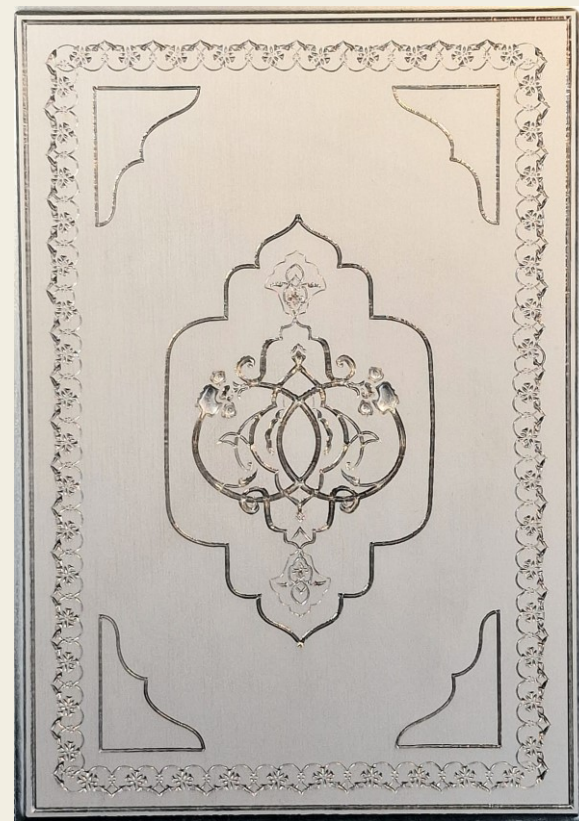
Kristel Suigussaare tunnis väljatöötatud nahkümbris

Käesolevas lõputöös käsitlesin mudelit prototüübina

Nahkümbrise edasiarendus

Tellitud klišeed ettevõttest Digra

Eeslehe illumineerimise katse

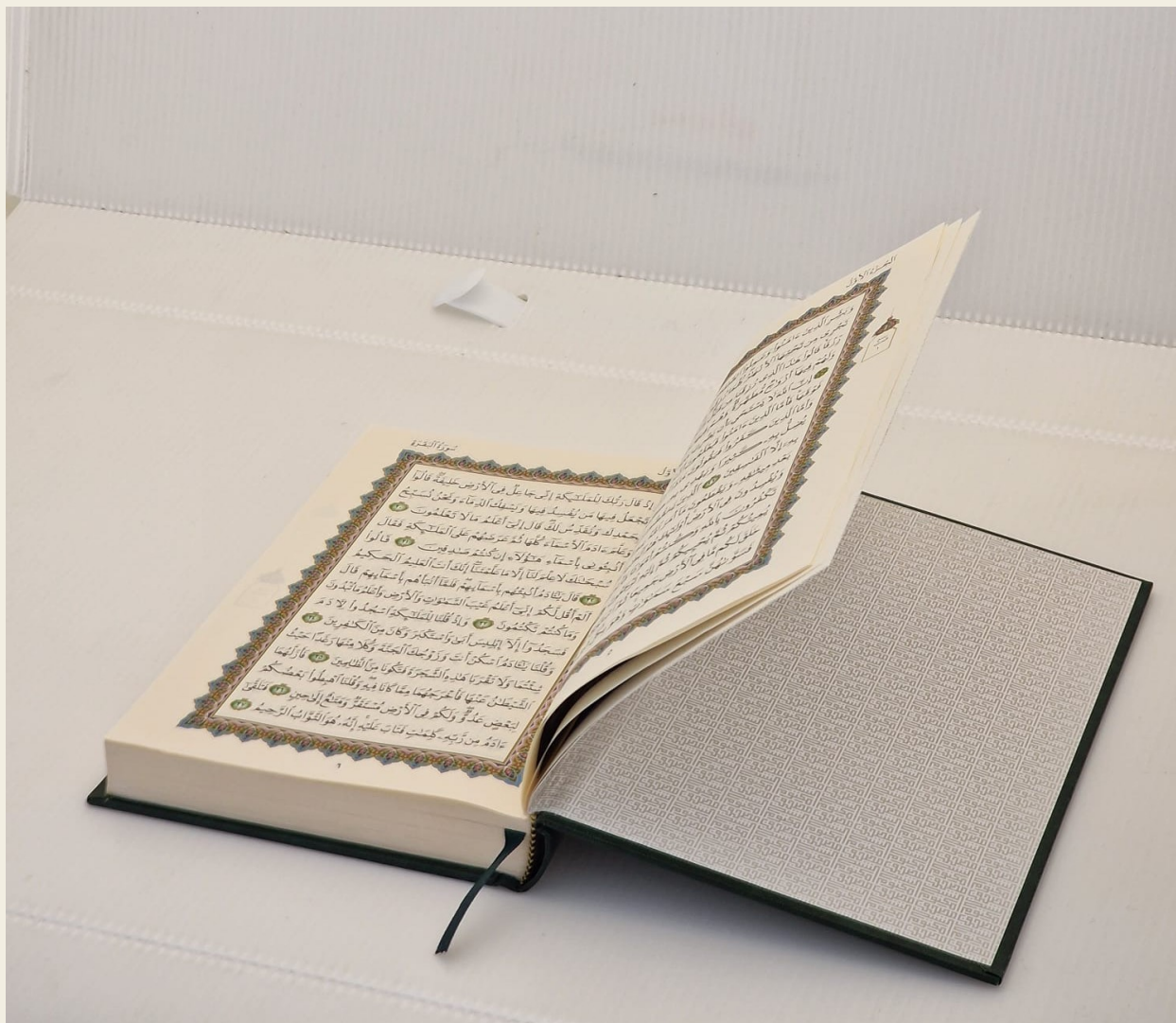
Kuldlehe liim imbus läbi paberi

Vasemal pool proov kuldlehega,
paremal pool proov kuldse akrüüluga

Kaenenaha käsitsi särfimine

Kaante eemaldamine sisuplokist

Plokiserva kuldamine

Kuldfooliumiga katsed

II Proov akrüülkullaga

Proov kuldfooliumiga

Proov kuldvahaga

I Proov akrüülkullaga

**I kiht kuldfooliumiga
pikimale plokiservale**

II kiht

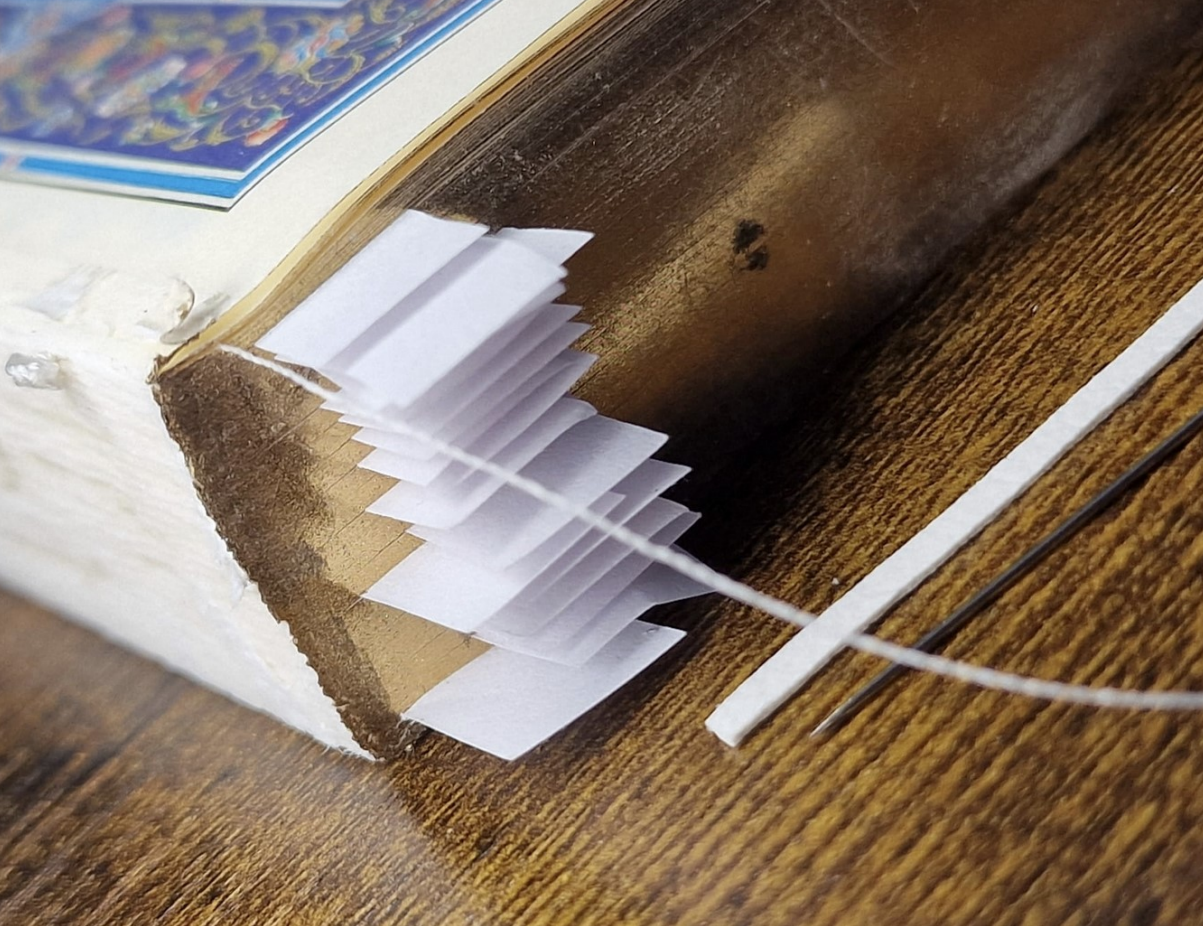
III kiht

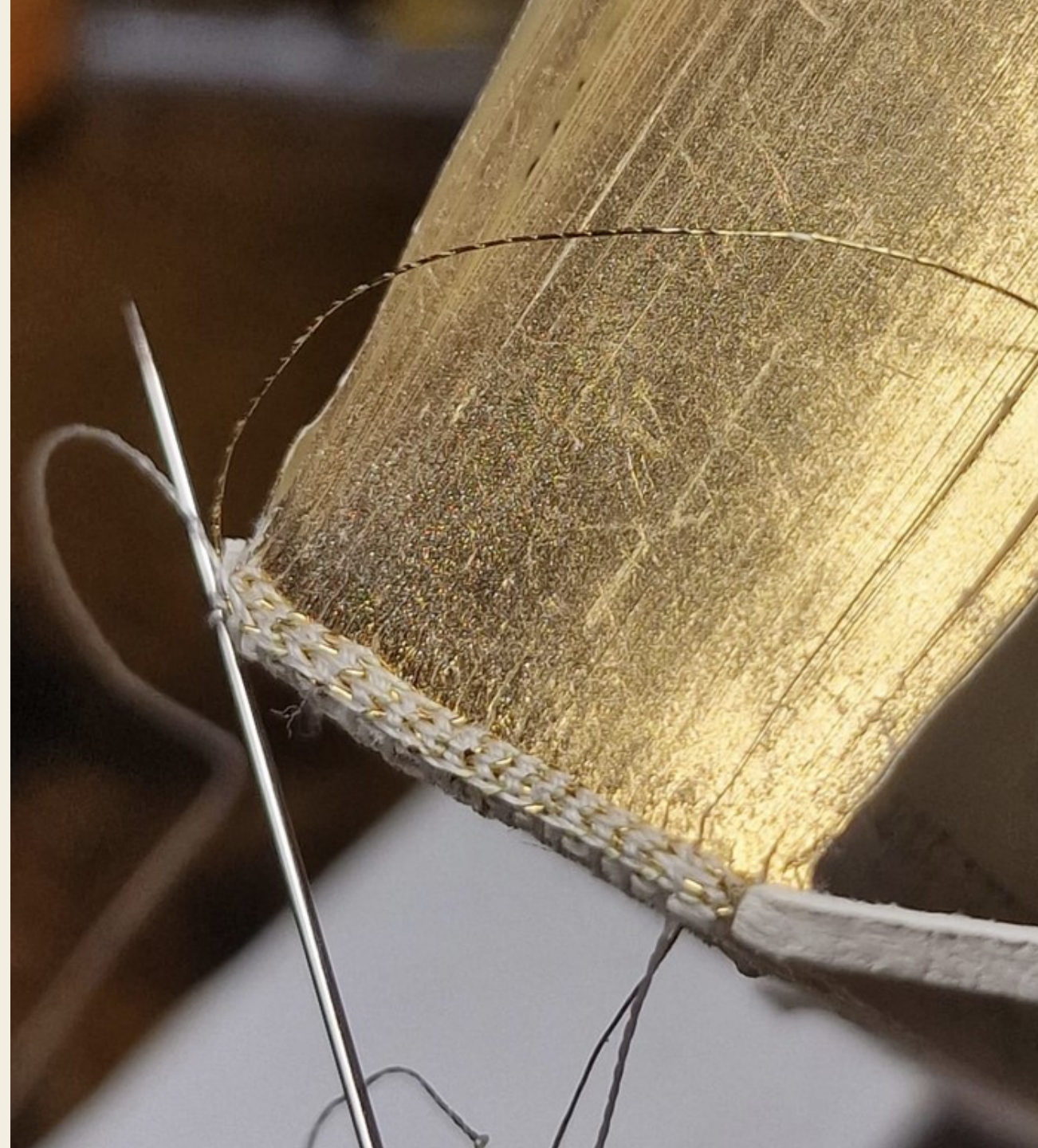
IV kiht

Kuldamise lõpptulemus pärast vahatamist

Kaptaali õmblemise ettevalmistus ja teostus

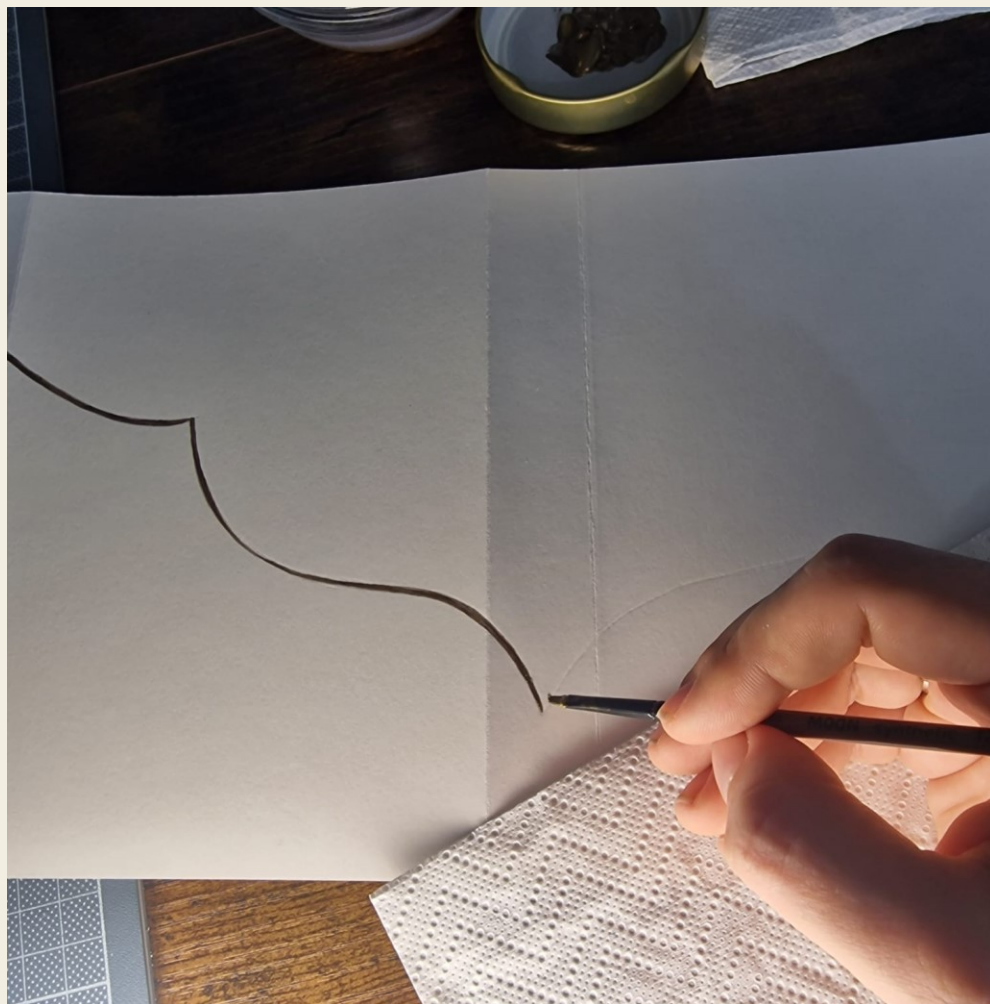
Ettevalmistus templipressiks

Klapikaanele pressitud kujund

Ajutine kahjustus

Kuldakrüüliga maaling

Kavandi ülekandmine joonepulgaga

KÕRGEN
KUNSTIKOOL
PALLAS

